16.10.2018
Kamppi Elina

Eduskunnan hallintovaliokunta (HaV)

HE 60/2018 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain muuttamisesta

Finanssipalveluiden saavutettavuus on säänneltävä yhdenmukaisella tavalla EU-lainsäädännön kanssa

- Finanssiala ry (FA) pitää saavutettavuuden toteutumista kannatettavana päämääränä julkisen ja yksityisen sektorin palveluille. Saavutettavuusdirektiivin täytäntöönpanoa koskeva HE-luonnos on tavoitteiltaan oikea, mutta asettaa tarpeettomasti kansallisen lisäsääntelyn kautta yksityisille yrityksille päällekkäistä sääntelyä EU:ssa valmisteltavan esteettömyysdirektiivin kanssa.
- Esteettömyysdirektiivi on neuvottelujen viimeisessä vaiheessa, ja siinä annetaan koko EU:n finanssialaa koskevat esteettömyys- ja saavutettavuusvaatimukset. Saavutettavuusdirektiivi on tarkoitettu koskemaan vain viranomaisia, ja näin olleen sitä ei Suomessakaan tulisi ulottaa yksityissektoriin, jota koskee tuleva esteettömyysdirektiivi. Kansallinen ja päällekkäinen lisäsääntely on vastoin Suomen hallitusohjelmaa.
- Esteettömyysdirektiivin astuessa voimaan suomalainen finanssiala joutuisi mahdollisesti ristiriitaisten vaatimusten kohteeksi, ja siten uudistamaan verkko- ja mobiilipalvelunsa toistamiseen kohtuuttoman lyhyen aikavälin sisällä. Suomeen rekisteröityneet toimijat joutuvat epäreiluun asemaan ulkomaisiin kilpailijoihin nähden, koska kansallisen lisäsääntelyn vaatimukset eivät kosketa ulkomaisia yrityksiä.

Suurimmalla osalla finanssipalveluista ei ole yhteyttä julkisiin palveluihin

Saavutettavuuslain HE-lakiluonnoksessa ehdotetaan finanssialan mukaan ottamista soveltamisalaan sillä perusteella, että tosiasiallisen saavutettavuuden toteutuminen julkisissa palveluissa edellyttää saavutettavuusvaatimusten ulottamista niihin palveluihin, jotka ovat olennaisia tai pakollisia käytettäessä julkisia palveluja.

Finanssipalvelut, jotka ovat osa julkista palvelukokonaisuutta, ovat vahvan sähköisen tunnistautumisen palvelut, maksupalvelut ja lakisääteiset vakuutukset, jotka ovat osa suomalaista sosiaaliturvaa. Lakiehdotus ei perustele, miksi näiden lisäksi myös kaikki luottolaitokset, vakuutusyhtiöt ja sijoituspalveluyritykset pitäisi säännellä saavutettavuuslain kautta.

Suomessa on useita luottolaitoksia, jotka eivät tarjoa vahvan sähköisen tunnistautumisen palveluita. Myös vakuutuspalvelut ovat keskenään erilaisia, ja eri yhtiöiden toimesta tarjottuja. Esimerkiksi työeläkevakuutuksella ja vapaaehtoisella matkavakuutuksella ei ole keskenään yhteyttä, ja niitä tarjoavat eri yritykset. Tämän vuoksi hallituksen esityksen perustelu, että vakuutusyhtiöitä pitäisi säädellä samalla tavalla, koska ne ovat osa samaa palvelukokonaisuutta, on harhaanjohtava. Sijoituspalveluyrityksillä ja vapaaehtoisilla vakuutuksilla ei ole minkäänlaista yhteyttä julkisiin palveluihin.

Kaikkia edellä mainittuja yrityksiä on ehdotettu EU:ssa valmisteltavan esteettömyysdirektiivin soveltamisalaan.

Suomalainen finanssiala on sitoutunut kaikkien asiakasryhmien tasapuoliseen kohteluun ja palveluun. Tilanteissa, joissa saavutettavuuden osalta ilmenisi ongelmia, on asiakkaan mahdollista saada oikeussuojaa jo olemassa olevien yhdenvertaisuuslain ja luottolaitoslain perusteella.

Päällekkäinen sääntely aiheuttaa turhia kustannuksia ja heikentää suomalaisten yritysten kilpailukykyä

Vaikutusarvion mukaan taloudelliset vaikutukset soveltamisalaan kuuluville organisaatioille arvioidaan olevan yhteensä noin 90-100 miljoonaa euroa. Tässä laskelmassa otetaan huomioon ainoastaan kertaluontoiset kustannukset.

Jos finanssialan yritykset tulevat kansallisesti Suomessa sekä saavutettavuuslain että esteettömyysdirektiivin soveltamisalan piiriin, päällekkäisiltä vaatimuksilta ei voida välttyä, eikä saavutettavuuslain taloudellisia seurauksia voida nimittää kertaluontoisiksi.

Todennäköisesti saavutettavuuslain ja esteettömyysdirektiivin tekniset vaatimukset eivät tule olemaan täysin yhtenevät, joten yritykset, jotka joutuvat soveltamaan molempia direktiivejä, joutuvat muokkaamaan omia verkko- ja mobiilipalvelujaan uudestaan ja kokonaisvaltaisemmin lyhyemmän aikavälin sisällä kuin mitä normaali, 5-10 vuoden välein tehtävä uusiminen tarkoittaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että lakisääteiset vakuutukset, maksu- ja tunnistuspalvelut joutuisivat soveltamaan saavutettavuuslakia uusien nettisivujen osalta jo syyskuusta 2019 eteenpäin. Esitys on kohtuuton ottaen huomioon, että komissiolla on mahdollisuus antaa tarkempia teknisiä vaatimuksia vielä vuoden 2018 loppuun asti. Tämä jättää yrityksille ainoastaan yhdeksän kuukautta aikaa rakentaa uudet sivustot. Lisäksi lain käsittely on viivästynyt merkittävästi alkuperäisestä aikataulusta. Edellä mainituille yrityksille olisi vähintäänkin annettava pidempi siirtymäaika.

Pyydämme lisäksi eduskunnan hallintovaliokunnalta lausumaa, jossa todetaan selkeästi, että julkisiin toimijoihin rinnastettavat finanssipalvelut, jotka nyt joutuisivat saavutettavuuslain soveltamisalan piiriin, eivät enää joudu päällekkäisen sääntelyn kohteeksi esteettömyysdirektiivin kansallisen toimeenpanon yhteydessä. On turhaa aiheuttaa mm. työeläkeyhtiöille ylimääräistä hallinnollista ja taloudellista taakkaa asettamalla ne kahden erilaisen, mutta samaa tarkoitusta toteuttavan, lain piiriin.

Vaikutusarvioinnissa mainitaan vain ohimennen lainsäädännön vaikutukset yritysten kilpailuneutraliteettiin. Kyse on kuitenkin erityisesti finanssialalla hyvin merkittävästä asiasta, sillä alalla on yleinen käytäntö, että yritykset tarjoavat rajat ylittäviä palveluja oman kotimaansa ulkopuolelle.

Nykyisellään soveltamisalan laajennus luottolaitoksiin, vakuutusyhtiöihin ja sijoituspalveluyrityksiin koskisi vain Suomeen rekisteröityjä em. finanssialan yrityksiä. Ulkomaille rekisteröidyt yritykset eivät olisi tasapuolisen sääntelyn piirissä silloinkaan,

kun ne tarjoavat samoja palveluja kuin suomalaiset yritykset Suomessa. Suomalaisten yritysten kilpailuaseman heikentäminen suhteessa ulkomaisiin yrityksiin on räikeässä ristiriidassa hallitusohjelman tavoitteiden kanssa.

Lakiehdotuksen vaikutusarvioissa ei oteta huomioon kielteisiä seurauksia palveluntarjontaan

Digitaaliset palvelut kehittyvät nopeasti, eikä nykyinen tai valmisteilla oleva lainsäädäntö pysty ennakoimaan kaikkia niitä mahdollisuuksia, mitä tulevaisuudessa on tarjolla palveluiden tuottamiseksi. Tämänkin vuoksi olisi tärkeää, ettei suomalaisten yritysten digipalveluja lukita tarpeettoman monimutkaiseen lainsäädäntökehykseen, jotta palvelukehitys ja kilpailuasema eivät vaarannu pitkällä aikavälillä.

Kaikkia finanssialan yrityksiä koskevat hyvin laajat tiedonantovelvoitteet tuotteistaan ja palveluistaan. Näitä koskeva yksityiskohtainen sääntely on lisääntynyt voimakkaasti viime vuosina. Saavutettavuuslain valmistelijat eivät ole miettineet, miten kaikki tiedonantovelvoitteet mukautettaisiin saavutettavuuslain edellyttämään vaatimukseen ymmärrettävyydestä rikkomatta sektorikohtaista lainsäädäntöä. Ilman yksityiskohtaista ohjeistusta tätä asiaa koskien on riskinä, että finanssialan yritykset jätettäisiin epäselvien ja ristiriitaisten velvoitteiden kohteeksi, ja oikeusvarmuus vaarantuisi sekä yrityksillä että asiakkailla.

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi